

gift med Holmgöt i Åsta. Vi få sålunda ganska god kunskap om Gällsta-släkten, se släkttavlan nedan under U 232.

I denna inskrift, som alltså är den äldsta, skrives **risa stin**, medan båda de yngre beteckna diftongen med **ai : raisa stain**. Däremot skrives på den äldsta stenen **auk**, medan de yngre inskrifterna ha formen **uk**. Slutligen kan anmärkas, att U 229 använder prep. *at*, medan de yngre stenarna ha *aftir*.

230. Gällsta, Vallentuna sn.

Pl. 144.

Litteratur: Handlingar i ATA.

Äldre avbildningar: G. A. Hellman foto 1934 (ATA).

I april 1929 påträffades i en åker 3—4 m. SÖ om den plats, där U 229 låg, en sten prydd med ett kors av intressant form. Det är möjligt, att de båda stenarna ha utgjort ett monument. Den korsristade stenen flyttades 1933 av markägaren till gårdsplanen på Gällsta n:r 4, där den restes 40 m. ÖSÖ om mangårdsbyggnaden.

Ljusgrå granit. Höjd över marken 0,94 m., bredd 0,44 m.

Korset är försett med stång, som nedtill prydes av två hängande, bladliknande flikar. Detta är ett tidigt exempel på den korsform med bladornament, som senare under medeltiden når en rik utveckling. Av allt att döma tillhör Gällsta-stenens kors senare delen av 1000-talet, och ristningen torde sålunda vara samtidig med U 229, vid vilkens sida den påträffades. Mot antagandet att Halvdan och Tobbe också låtit resa den korsmärkta stenen talar, att U 229 endast omnämner en sten. Stenarnas olikhet i yttre avseende — den ena ovanligt stor, den andra ovanligt liten — tyckes också strida emot ett sådant förhållande.

231. Gällsta, Vallentuna sn.

Pl. 144.

Litteratur: B 58, L 455, D 2:102. J. Bureus, F a 5 s. 194 (endast platsangivning enligt Rhezelius), F a 10:1 n:r 174 (Rhezelius), F f 6 n:r 198; M. Aschaneus, F b 18 s. 5; J. Peringskiöld, F l 5:1 n:r 11, Monumenta 3, bl. 165; O. Celsius, SR 1 s. 364, SR 2 s. 102, 592; R. Dybeck, Vallentuna socken 1860 (ATA), Berättelse för år 1867, 1868; UFT h. 3 (1873), s. 84 f.; E. Brate, Anteckningar 1904 (ATA), Svenska runristare (1925), s. 111.

Äldre avbildningar: Rhezelius, teckning (F a 10:1); Aschaneus, teckning (F b 18); Bureus, kopparstick (F f 6); J. Peringskiöld, teckning (F l 5:1); Peringskiöld och Hadorph, träsnitt (i F l 5:1, Peringskiölds Monumenta och B 58); Dybeck, D 2:102; E. Brate foto 1904 (ATA).

Runstenen står rest invid byvägen Grävelsta—Sursta, i västra dikeskanten, 150 m. N om vägskelet vid Gällsta, där U 232 står. Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Ryd-boholm».

Bureus antecknar i F a 5 (nedtill på s. 194): »J Gällestad skref Jon Håkanson äro 3 Runestenar en i hwart Gerdet och en i engen.» Egendomligt nog finnes ingen annan uppgift om denna runsten i F a 5. I F a 10:1 är den emellertid avbildad, och platsen anges vara »J gärdet Nordan byn». Ovanför kopparsticket i F f 6 läses: »Wallentuna i gärde nordan till.» Något utförligare är Aschaneus, som över sin teckning (F b 18) antecknar: »Wti Gällestad nor-gärden litet ifrå grinden, wid vägen.» Under teckningen tillägger han: »Versus occidentem ligger, 1633. nyfunnen.» Peringskiöld (F l 5:1): »Walltuna Sochen och Gällestabby Norder gärdzbacka, baklänges.» (Samma uppgift på träsnittet i Monumenta 3). I B 58 upptages run-